

DYN-rapport 2022

En kartläggning av djurbranschen

© Djurbranschens Yrkesnämnd
Text och layout: Lena Heimplén
Grafik och foto: Pixabay

DYN-rapport 2022

Djurbranschens yrkesnämnd, DYN, har låtit kartlägga djurbranschen med jämna mellanrum. Den första rapporten över antalet yrkesverksamma publicerades 2011 och en uppdatering gjordes 2016. I år har det blivit dags att åter uppdatera informationen om företag och personer som arbetar inom DYNs område, det vill säga djurbranschen utom lantbruksdjur och häst. Kartläggningen är ingen exakt vetenskap då det fortfarande inte finns någon myndighet eller organisation som registrerar företag i djurbranschen, vi har i stället fått söka i olika register på nätet samt kontakta branschorganisationer, olika myndigheter, ideella föreningar och andra för att kunna göra en uppskattning av hur stor branschen är.

Man skulle önska att Statistiska Centralbyrån, SCB, kunde föra statistik men det finns fortfarande ingen SNI-kod för yrkesverksamhet med djur annat än jordbruk, skogsbruk och fiske. Ett flertal yrkesområden finns dock numera omnämnda på SCBs söksida men många verksamheter hamnar under SNI 96.090 Övriga konsumenttjänster även omfattar *verksamhet som utövas av astrologer, skoputsare, sexrådgivning, parkeringsplatsvakter, eskortservice, tatueringstudior och drift av avgiftsbelagda maskiner för personliga tjänster (fotoautomater, personvågar, förvaringsskåp) och släktforskningsinstitut*. Så att använda den vägen för att få fram antalet hundfysioterapeuter, inackordering, kursverksamhet, rehabilitering och andra företag där tusentals människor har sin försörjning är tyvärr inte en möjlighet.

EUs dataskyddsförordning, GDPR, som trädde i kraft 2018 ställer också till problem att få fram information; inte minst på grund av att det görs olika tolkningar av förordningen. Därför är inte statistiken helt jämförbar med tidigare kartläggningar.

Årets rapport är indelad i tre kategorier, precis som tidigare rapporter, administrativa tjänster, praktiskt arbete och yrkesarbete som omfattar både praktiskt och administrativt arbete. Vissa kategorier visar på en nedgång i antalet medarbetare, mest beroende på digitalisering och effektivisering som i försäkringsbranschen. Andra områden har tappat i såväl antal anställda som omsättning till följd av den tvååriga Coronapandemin, som slog hårt mot företag inom besöksnäring och turism, men den synbara minskningen kan bero på andra orsaker och är en osäker beräkning. En kraftig ökning ses framför allt inom djursjukvården och i tjänster som erbjuder omvårdnad och rehabilitering, delvis beroende på att antalet sällskapsdjur har ökat dramatiskt de senaste åren; ordet *coronahund* tog plats på Nyordslistan 2021, en årlig lista över nya ord som presenteras av Språkrådet och Språktidningen.

Ser man till djurbranschen i stort är det fortfarande en växande bransch som sedan den första kartläggningen gjordes i stort sett har fördubblats. Vi har fått fram att det i dag

- **finns cirka 5 400 företag**
- **med sammanlagt totalt närmare 21 000 yrkesverksamma**
- **och branschen omsätter drygt 27 miljarder kronor per år.**

Djurbranschens yrkesnämnd – DYN

Djurbranschens yrkesnämnd, DYN, representerar arbetslivet och är ett nätverk för att bevaka och driva gemensamma frågor samt främja utbildning och rekrytering inom "djurbranschen utöver lantbruksdjur och häst".

DYN företräder medlemsorganisationer inom zoofackhandel, djurparker, djursjukvård, försäkringsbolag, avel och uppfödare, utbildningsorganisationer, djurskydd och djurhem.

DYN driver en mängd frågor som ytterst främjar djurägarna, bland annat för att:

- företräda branschen
- synliggöra yrken
- driva dialog
- bevaka utbildningar
- samverka med skolor
- utgöra remissinstans
- utfärda yrkesbevis

DYN fungerar även som remissinstans i frågor som rör djur, djurhållning och utbildning.

Djurbranschen är ung och utvecklas snabbt, från att vara en ideell hobby till ett yrke för livet.

- Så sent som på 1950-talet startade den kvalificerade djursjukvård som vi idag ser som en självklarhet.
- På 1970-talet kom den specialiserade djurfackhandeln och under 1990-talet växte behov av hunddagis och djurpensionat fram.
- 2000-talet har präglats av alltmer specialiserad sjukvård, hälsovård och specialistinriktad hundutbildning.

Enligt Novus-undersökningen som gjordes 2020 på uppdrag av Agria djurförsäkring och Svenska Kennelklubben (publicerad feb 2021) finns det omkring en miljon hundar och 1,5 miljoner katter i Sverige och man beräknade att omkring 15 % av de svenska hushållen har hund och 6 % har något annat sällskapsdjur. Katt finns i en femtedel av våra hem, vilket gör katten till vårt vanligaste sällskapsdjur. Sammantaget betyder det att ungefär en tredjedel av svenska hushåll har ett eller flera sällskapsdjur. Näst efter katt och hund kommer kanin och akvarier som de vanligast förekommande.

Som nämnts tidigare har DYN låtit kartlägga branschen vid två tidigare tillfällen, 2011 och 2016. Den första visade att det fanns cirka 5 000 företag med sammanlagt ca 15 000 personer och en sammanlagd omsättning på ca 10 miljarder kronor.

Kartläggningen 2016 visade på ca 7 000 företag och 20 000 yrkesverksamma. Man gjorde ingen beräkning av omsättningen på grund av att SLU då arbetade med sin rapport **Värdet av hundar och katter i Sverige**. Rapporten presenterades 2017 och kom fram till att branschen omsatte 15,7 – 16,4 miljarder kronor.

Ordförande har ordet

Detta är den tredje kartläggningen av djurbranschen som Djurbranschens yrkesnämnd, DYN, har låtit göra. Den första publicerade vi 2011 då vi kände att branschen var lite sedd över axeln och vi vet att utan hårda siffror är det svårt att göra sin röst hörd i olika sammanhang.

Kartläggningen 2011 visade att i ungefär 5 000 företag arbetade 15 000 människor och den årliga omsättningen låg omkring 10 miljarder kronor. Sedan dess har vi presenterat ytterligare en DYN-rapport (2016) och SLU har genomfört en studie över omsättningen "Värdet av hundar och katter i Sverige" (2017) och organisationen Manimalis har presenterat rapporter över djurens positiva inverkan på människan baserade på svensk och internationell forskning (2017 och 2020).

Trots den mediala uppmärksamheten och ovan nämnda rapporters tyngd i många sammanhang finns det än i dag inga officiella siffror rörande vår bransch, vilket är minst sagt frustrerande. Det finns inga nationella register, ingen myndighet eller rikstäckande organisation med ansvar för statistik, regelverk eller annan samordning inom branschen. I en bransch som omsätter drygt 27 miljarder kronor slås djurryrken ihop med till exempel astrologer, skoputsare, sexrådgivare och släktforskningsinstitut hos Statistiska Centralbyrån, SCB, i en grupp med rubriken *Övriga konsumenttjänster*.

I arbetet med årets rapport har vi, utöver många timmars sökande i olika register och hundratals mail och telefonsamtal, haft stöd av branschrappporter från Svensk Djursjukvård, Zoobranschens Riksförbund och Svenska Kennelklubbens kartläggning via Kairos Future. Vår förhoppning är att när det är dags för nästa kartläggning, ska officiell statistik över branschen finnas tillgänglig.

DYN representerar arbetslivet och är i likhet med andra yrkesnämnder remissinstans i frågor som rör djur, djurhållning och utbildning utöver att vi driver en rad frågor som ytterst främjar djurägarna. Och de blir fler för varje år som går. Vår samverkan med skolvärlden ger oss också möjlighet att ge ungdomar relevant utbildning för olika yrken inom branschen.

Djurbranschen har i princip fördubblats på drygt tio år och är i fortsatt tillväxt både vad avser företag och antal personer. Djurryrken är framtiden, det kom vi fram till redan 2011. Det gäller alltså.

Ulf Uddman
Ordförande i Djurbranschens yrkesnämnd

Trender

DYNs medlemmar är eniga om att djurbranschen fortfarande är en bransch i ständig tillväxt såväl omsättnings- som volymmässigt och efterfrågan på de tjänster som branschen kan erbjuda är fortfarande större än tillgången. Det gäller inte minst djursjukvård, friskvård, rehabilitering och omvårdnad där bristen på utbildad personal är stor. De delar av branschen som påverkats negativt av coronapandemin är djurparkerna där möjligheten för folk att besöka dem kraftigt har begränsats, samt även belägningen på landets hund- och kattpensionat.

Attityder, djurägande och djurskydd

Allt fler har skaffat sällskapsdjur under pandemin, vilket har medfört en ökad försäljning av både tjänster och olika tillbehör. Positivt för djuren är den nya **konsumentköplagen** som numera skiljer på djur och andra varor och lägger ett större ansvar på köparna, till exempel att dyrare levande djur ska besiktigas före köp.

Sedan förra DYN-rapporten skrevs har vi också fått en ny **djurskyddslag** med några tydliga regelskärpningar som ska stärka djurskyddet. Det är uttryckligen förbjudet att överge djur och alla djurägare måste ha kompetens nog att tillgodose sina djurs behov. Lagen innehåller också en tydligare definition av vad naturligt beteende är, djuren ska *"hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att deras välfärd främjas, att de kan utföra sådana beteenden som de starkt är motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande (naturligt beteende) och att beteendestörningar förebyggs"*. Lagen påverkar även sekretesslagstiftningen så att det i vissa fall blir tillåtet för t ex hemtjänstpersonal eller socialtjänsten att larma om djur far illa hos en person de hjälper.

Medicinska ingrepp för djur och framför allt hundar blir allt mer avancerade och vanligare, skriver Kairos Future i sin Trendwatch 2022. Utvecklingen inom veterinärmedicin gör att man kan utföra mer komplicerade operationer och behandlingar och då sällskapsdjuren nu har status som familjemedlemmar, blir det vanligare att djurägare är mer benägna att bekosta avancerade ingrepp, trots att det mest humana kanske är att låta djuren somna in. Svenska Djurskyddsföreningen har hållit ett antal föredrag under rubriken Time to say goodbye och diskussioner finns även inom Sveriges Veterinärförbund om var man ska dra gränsen mellan att behandla och avliva djur.

Veterinärvårdskostnaderna fortsätter att öka, vilket får till följd att försäkringsbolagen höjer sina premier. Vilken effekt detta får för benägenheten att försäkra sina djur återstår att se men smärtgränsen verkar inte vara nådd än.

Hundars förekomst i **sociala medier** ökar och så kallade petfluencers-konton förväntas öka framöver. Det finns tusentals sidor med tips på hur man kan tjäna pengar på att göra sin hund till en instagramkändis. I takt med allt fler djur i sociala medier ser man också en ökad utsatthet. Det rör sig om olika utmaningar på t ex TikTok som är farliga för både djur och ägare och allt fler filmklipp visas som av vissa anses som roliga och/eller gulliga, men som visar stressade, rädda och obekväma djur, inte minst bilder och filmer på hundar och katter tillsammans med bebisar.

Hundmodeindustrin växer och var år 2020 värderad till fem miljarder dollar globalt och man förväntar att den till år 2028 kommer att växa till över sju miljarder dollar. Flera exklusiva varumärken har börjat erbjuda hundkläder och accessoarer.

Antalet hundar som lämnas in till olika organisationer för **omplacering** kommer sannolikt att öka, alla hundköp var kanske inte så genomtänkta och när livet återgår till hur det var innan pandemin, finns inte plats och tid för en hund. Detta trots att allt fler företag tillåter att anställda tar med sin hund på jobbet; forskning som visar att hundar kan bidra med positiva effekter på en arbetsplats har äntligen nått fram till allmänheten.

Miljö och ny teknik

När det gäller de rent administrativa yrkesgrupperna, sker de största förändringarna inom **försäkringsbranschen** och **näthandeln**. Antalet hundar och katter ökar fortfarande även om man i slutet av 2021 börjat se en viss avmattning. Det innebär också att antalet försäkrade sällskapsdjur ökar, vilket dock inte påverkar antalet administratörer då digitalisering och automatisering ökar med snabbare registrering av försäkringar och smidigare skadereglering. Samtliga bolag erbjuder också digital veterinärrådgivning och allt fler arbetar med skadeförebyggande vilket är positivt för såväl djur som djurägare.

Olika tekniska prylar för hund är på frammarsch. Det är teknik som möjliggör videokontakt med hunden, utrustning som ger hunden mat eller uppkopplade halsband för GPS-spårning.

En framväxande trend sägs vara kloning av husdjur och i takt med att genetisk kloning blir allt mer tillgänglig kommer trenden säkert att växa. Tjänsten finns redan idag och det kostar ca 50 000 dollar att klona en hund.

Att utföra olika **DNA-tester** på sina hundar blir allt vanligare, vissa kan leda till friskare hundar genom selektiv avel, medan andra tester har mer oklara användningsområden. Den globala organisationen International Partnership for Dogs har en sammanställning av olika DNA-tester och godkända laboratorier <https://dogwellnet.com/>.

En annan trend är **miljöhållbart djuräggande** där miljövänligt djurfoder ökar kraftigt, ett exempel är flertalet foder där man har insekter som proteinkälla i stället för kött, samt en ökad medvetenhet kring andra djurrelaterade produkter såsom kattströ och bajspåsar.

Djurbranschen

Tjänstehundar av alla slag och deras förare är ett stadigt växande arbetsområde och man finner allt fler arbetsuppgifter för dessa hundteam. Från att mest ha väckt uppmärksamhet för riskerna för allergi, finner allt fler på lösningar för att utbildade sociala tjänstehundar ska få möjlighet att tillsammans med sina förare arbeta med hundunderstödda insatser inom skola, vård och omsorg. Och i media syns idag fler positiva än negativa artiklar och på forskningssidan finns nu allt fler studier som behandlar ämnet människa – djur, humaniora och samhällsvetenskap.

Gruppen med **sociala tjänstehundar** växer, enligt dem som arbetar i branschen. Tyvärr finns ingen organisation eller myndighet som har ett övergripande ansvar för verksamheten och därmed finns ingen exakt uppgift på hur stor branschen är. Det man vet är att allt fler skolor och vårdinrättningar arbetar med hundteam med goda resultat. Vi ser också allt fler forskningsprojekt som rör sambandet människa – djur; bara det senaste året har till exempel Agria och SKK Forskningsfond beviljat pengar till flera intressanta projekt. SLU har presenterat en ny rapport om hundteamens arbete ”*Sociala tjänstehundar – användning, lagstiftning och djurvälstånd i mötet mellan hund och människa*” som finns att ladda ner här <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/slu-future-one-health/publikationer/rapporter/sociala-tjanstehundar--anvandning-lagstiftning-och-djurvalfard-i-motet-mellan-hund-och-manniska/>.

Bland de praktiska yrkesgrupperna är oron stor inom **djursjukvården**. Det är brist på legitimerade veterinärer och djursjukskötare och den dispens som djurvårdare haft att få utföra enklare behandlingar på djur upphör 2023-12-31 vilket innebär att en större arbetsbörda läggs på legitimerade djursjukskötare, som redan i nuläget är för få till antalet. Trycket på djursjukvården har varit hög de senaste åren med fler djur och djurägare som ställer högre krav, enligt Svensk Djursjukvård, en sektion inom Gröna arbetsgivare. Pandemin förvärrade läget ytterligare med hög sjukfrånvaro bland personalen. Förbundet skriver i sin branschrapport från 2021 att samarbetet med SLU och fackförbunden pågår för att ”skapa en bransch som man vill jobba inom”. Svensk Djursjukvård anser inte att djursjukvård är dyr utan menar att priserna motsvarar en hög vårdkvalitet.

Föreningen Sveriges Hundfrisörer uppskattar att antalet frisörer har mer än fördubblats sedan den senaste DYN-rapporten, omkring 2 500 hundfrisörer varav en tredjedel arbetar deltid. En del arbetar i egen firma, medan andra är anställda inom de större koncernerna. Trots det är efterfrågan på utbildade frisörer stor och man arbetar med att ta fram ett gesällbrev för att kunna styrka hundfrisörers kompetens i yrket, något som länge har varit efterfrågat.

Antalet **utbildningsplatser** för akademiska yrken inom djursjukvården har utökats men räcker inte till för att tillgodose efterfrågan. Fortfarande utbildas många svenska veterinärstudenter utomlands och behovet av djursjukskötare tycks bara öka. Antalet lärare och instruktörer som tjänstgör vid landets naturbruksgymnasier har nästan fördubblats sedan DYNs första kartläggning och gymnasieprogrammen har reviderats något. Mellan 1200 och 1500 elever läser Naturbruksprogrammet med inriktning Djurvård. Skolverket ser dock att förhållandevis få elever hamnar i yrken kopplade till utbildningen vid naturbruksgymnasierna, djursjukvården undantagen. Dock har Djurvård högst andel elever som läser vidare på universitetet, av de sexton yrkesprogram som finns. För närvarande pågår arbete med en ämnesbetygsreform som Skolverket beräknar kan tillämpas från 1 juli 2025.

Nytt från föregående DYN-rapport är också att Sverige fått en godkänd YH-utbildning till skolhundspedagog/resurspedagog.

Antal yrkesverksamma – administrativa tjänster

Renodlat administrativa yrken finns främst inom olika typer av tillsynsverksamhet som till exempel Jordbruksverket men även olika intresseföreningar som har väl organiserad egenkontroll utöver administrativa stödfunktioner. Hit räknas även försäkringsbolag, djurskydds- och andra djurorganisationer samt förlag, journalister och fotografer.

Försäkringsbolag

Antalet **försäkringsbolag** som erbjuder försäkringar för sällskapsdjur har ökat sedan förra kartläggningen, från sju till tio bolag. Däremot har antalet anställda minskat, främst beroende på en ökad digitalisering vilket även har snabbat på själva skaderegleringen, omkring 550 personer arbetar idag med försäkring av smådjur. Utöver dessa finns cirka 200 så kallade fritidsombud. Man ser en ökning av försäkringsgraden, framför allt på katt, likaså har flera bolag börjat arbeta med skadeförebyggande och digital veterinärvård har blivit en populär tjänst som idag används av alla djurförsäkringsbolag. Omsättningen i branschen uppskattas till drygt 5 miljarder kronor.

Jordbruksverket

Jordbruksverkets främsta uppgift är att främja en hållbar matproduktion och god djurvälstånd, i arbetet kring djur ingår tillsyn av skötsel, smittskydd, slakt, transporter, foder, regler kring uppfödning och hållande av djur och mycket annat. Sedan ett antal år har Jordbruksverket även ansvar för det statliga hundregistret och från och med 2023 även det statliga kattregistret. Antalet anställda handläggare för dessa uppdrag är i princip detsamma som 2011, 40 personer. Någon uppgift från 2016 finns inte då Jordbruksverket inte besvarade DYNs förfrågningar. Jordbruksverkets omsättning avseende tjänster inom DYNs område är svår att uppskatta, men enbart hundägarregistret omsätter årligen cirka 5,5 miljoner kronor.

Intresseorganisationer

Antalet **intresseorganisationer** har minskat från 27 till 25 sedan 2011, det är främst de små föreningarna som tappar medlemmar och till slut tvingas lägga ner sin verksamhet då det inte finns pengar att avlöna personal. Intresset för ideellt arbete tycks minska generellt i samhället, undantaget enstaka riktade insatser vid större och uppmärksammade händelser. De största ideella organisationerna inom DYNs område är Svenska Kennelklubben, Svenska Brukshundklubben och Djurens Rätt. Antalet anställda uppgår till närmare 300 personer och omsättningen beräknas uppgå till knappt 400 miljoner kronor.

Djursjukvård

Inom **djursjukvården** i landet arbetar inte bara veterinärer, djursjukskötare och djurvårdare. Personer som arbetar administrativt på mottagningar, kliniker och djursjukhus uppgår till knappt 900 personer enligt branschrapporten från Svensk Djursjukvård.

Övriga

I gruppen **Övriga administrativa tjänster** ingår foderföretag, nätbutiker, tillverkning av olika djurtillbehör, djurtidningar, journalister och fotografer med flera. En liten ökning av antalet företag kan ses men en rejäl ökning av antalet anställda i kategorin, ungefär 750 personer att jämföra med ungefär 100 personer år 2011. Svenskar köper mat till sina sällskapsdjur för omkring 6 miljarder kronor årligen. Cirka 40 % av maten säljs via zoo-butiker, djursjukhus och veterinärkliniker, resterande 60 % säljs främst i dagligvaruhandeln. Hur många som arbetar enbart med försäljning av djurmat finns det ingen information om, så antalet företag och yrkesverksamma nedan är lågt räknat.

Sammantaget finns 125 företag med omkring 2 650 personer som arbetar med administrativa arbetsuppgifter i djurbranschen. Omsättningen uppskattas till omkring 9,3 miljarder kronor

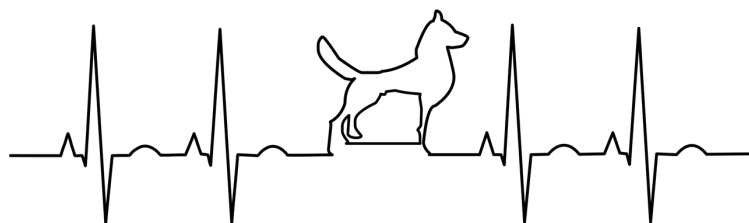

Antalet yrkesverksamma – praktiskt arbete

Djursjukvård

Flest anställda och högst omsättning finns inom **djursjukvården** där man räknar med drygt 500 företag och omkring 5 000 anställda i praktiskt arbete, det vill säga veterinärer, djursjukskötare och djurvårdare. Siffrorna baseras dels på branschrapporten från Svensk Djursjukvård, en sektion inom förbundet Gröna arbetsgivare, och dels på uppgifter från olika söksidor på nätet. Sveriges Veterinärförbund har inte besvarat DYNs förfrågningar. SLU har i anslutning till universitetet ett djursjukhus. Enligt HR-avdelningen har man drygt 100 anställda som arbetar med smådjur.

Omsättningen är inte helt enkel att uppskatta då flera en- och fåmansföretag i branschen inte är aktiebolag och därmed är omsättningen inte en offentlig uppgift. Lågt räknat omsätter djursjukvården i Sverige när det gäller smådjur omkring 5 miljarder kronor.

I branschrapporten från Svensk Djursjukvård uppges att 97 % av deras medlemsföretag ser ljusst på framtiden även om det finns vissa orosmoment, till exempel bristen på utbildad personal som i förlängningen kan utgöra en fara för djurskyddet i och med de allt färre jouröppna djursjukhusen. Man skriver "Kompetensbristen är överhängande och det finns helt enkelt inte vikarier att ta in vid sommarsemestrar och liknande. Kollektivavtal och andra arbetsrättsliga regler styr övertid, veckovila och rätt till semesterledighet och måste följas. Det finns ingen klinik eller djursjukhus som reducerar sina arbetstider för att man vill det. Det finns ingen vinning, varken ekonomisk eller för djuren, i att hålla sin mottagning stängd. De privata verksamheterna tar kort och gott ett jättestort ansvar för djurskyddet, men faktum kvarstår – det är skillnad på att ha ansvar och att ta ansvar."

Regeringen har uttalat att landets offentligfinansierade distriktsveterinärer har ansvar för djurskyddet, men känslan i den privata sektorn är att det finns förväntningar på att privata sjukhus "ska ha öppet dygnet runt".

En statlig utredning "En hållbar och långsiktigt fungerande hälso- och sjukvård för djur" startade i juli 2021 och ska presentera sitt slutbetänkande den 3 oktober 2022. I direktiven ingår bland annat en översyn av regleringen av statens åtagande kring veterinära tjänster och inriktningen för distriktsveterinärverksamheten.

Friskvård och rehabilitering

Trenden att ta hand om sin hälsa har spillt över på våra sällskapsdjur, vilket gäller både friskvård och olika former av rehabilitering. Det finns idag fler simanläggningar för hundar, fler psykologer, akupunktörer, naprapater, kiropraktorer, massörer och andra yrken för djurens hälsa och välbefinnande. På många djursjukhus erbjuds numera såväl friskvård som olika typer av rehabilitering och ungefär 400 personer är verksamma

inom området på landets djursjukhus. Hur många djursjukhus och kliniker som erbjuder dessa tjänster vet vi däremot inte. Antalet mindre företag är svårt att uppskatta då många en- och fåmansföretag utöver friskvård och rehabilitering även erbjuder till exempel kurser, trimning och/eller har tillbehörsbutik. Vi uppskattar antalet renodlade företag inom rehab/friskvård till ca 150 och antalet personer till mellan en och fem per företag; lågt räknat 300. Totalt alltså 150 företag och 700 personer och totalt en omsättning på omkring 300 miljoner kronor.

Omvårdnad

Trenden att ta hand om sig själv och sin hälsa spiller över även på våra sällskapsdjur. I kategorin omvårdnad har vi räknat in trimning, klippning, rastning, bad och annan skötsel. Man har även noterat att efterfrågan på pälsvård, kloklippning och tandvård för katter ökar. Även här är det ett flertal företag som erbjuder en bred variation av tjänster och många en- och fåmansföretag är inte aktiebolag, varför det är svårt att uppskatta omsättningen i kategorin. Antalet företag ca 1 100 med sammanlagt omkring 1 600 personer samt en total omsättning mellan en och 1,5 miljarder kronor per år. Föreningen Sveriges Hundfrisörer uppskattar att det finns omkring 2 500 hundfrisörer varav en tredjedel arbetar deltid.

Många av frisörerna jobbar inom de större koncernerna, Arken Zoo och Dogman och andra som finns med i DYN-rapporten under andra sektorer, så den totala siffran ovan gällande antal personer, företag och omsättning, har räknats ner för att inte räknas dubbelt.

Inackordering

Trenden att allt fler företag ger sina anställda möjlighet att ta med hunden till jobbet tycks inte ha påverkat antalet hunddagis märkbart. Däremot har hund- och kattpensionat drabbats hårt under de senaste årens pandemi då svenskar inte har rest utomlands och därmed inte behövt inackordera sina djur. Att antalet hundar och katter har ökat borde ökat efterfrågan på dagis, men då många som skaffat sällskapsdjur under pandemin har jobbat hemifrån har behov inte funnits av daglig passning.

Under rubriken Inackordering finns hunddagis, hundpensionat, kattpensionat och företag som arbetar med omplacering av sällskapsdjur. Antalet företag ligger kvar på ungefär samma nivå som 2016 dvs ca 1 300, samt totalt cirka 4 000 personer (3 900 år 2016). Beräknad omsättning ca 1,5 miljarder kronor.

Djur i samhällets tjänst

Tjänstehundar och deras förare kan delas in i två grupper; traditionella tjänstehundar såsom polis-, tull-, försvar- räddnings- och kriminalvårdshundar samt sociala tjänstehundar.

Anställda inom polisen, tullen och försvaret som arbetar tillsammans med en för ändamålet utbildad hund är 675 personer, inklusive de som arbetar vid Försvarets hundavelsstation.

När det gäller räddningshundar har det varit svårare att få fram hur många som är i arbete. Det övergripande ansvaret ligger hos MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, som uppdragit åt Svenska Brukshundklubben att ansvara för utbildning. Båda hänvisar till varandra, men ingen säger sig kunna upplysa om hur många ekipage som finns. Den enda uppgift vi fått tag på är från Svensk Räddningshundförarförening som uppger att man har drygt 90 medlemmar, men det finns ett mörkertal då medlemskap i föreningen inte är obligatoriskt.

Även när det gäller sociala tjänstehundar är det svårt att få fram information. De som arbetar i branschen säger entydigt att antalet ekipage ökar konstant, men då det saknas en fungerande central instans, vet man inte omfattningen av denna yrkesgrupp, det vill säga utbildade ekipage som tjänstgör inom skola, vård och omsorg så som exempelvis teraphundar, besökshundar, skolhundar etcetera. Föreningen för Sociala Tjänstehundar har 114 medlemmar, men även här är mörkertalet stort då medlemskap inte är obligatoriskt.

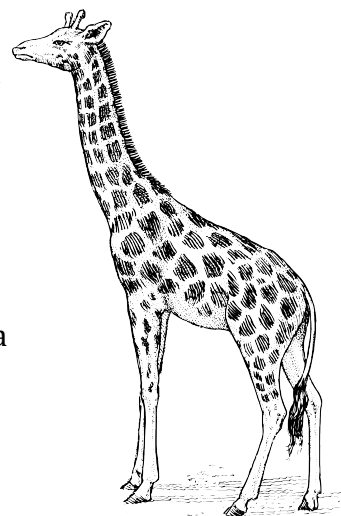
Förhoppningen när MFD, Myndigheten för delaktighet, fick regeringens uppdrag att ta det övergripande ansvaret för assistanshundsverksamheten i Sverige, var att vi skulle få ett enhetligt regelverk för kvalitetstester, utbildning, certifiering och även ett nationellt enhetligt system för täcken för tjänstgörande hundar och hundar under utbildning och legitimationer men så blev det dessvärre inte. Hundar under arbete ska alltid ha på sig sitt tjänstetäcke och föraren ska ha tillhörande legitimation. Svenska Brukshundklubben är stödfunktion för verksamheten med statligt stöd, men i princip vem som helst kan utbilda och certifiera assistanshundar än i dag. Detsamma gäller för sociala tjänstehundar. Ledarhundsverksamheten är ett undantag i denna kategori, vilket beror på att hundarna föds upp och utbildas i statlig regi och det är även staten som äger hundarna och Synskadades Riksförbund, SRF, för statistik över såväl utbildning som hundar och omsättning. Hur många som är yrkesverksamma inom assistanshundsverksamheten idag är det ingen som vet, men baserat på tidigare uppgifter finns 40-45 auktoriserade instruktörer.

Djurparker

Djurparkerna har haft ett par tuffa år med vikande besökssiffror och antalet är nu 44 vilket är en minskning från 2016 då vi i landet hade 55 djurparker. Uppskattat antal fast anställda ca 750 och ca 1 500 säsongsanställda.

Sveriges 4H-gårdar har också haft en nedgång i antalet besökare på grund av pandemin och även tvingats lägga mycket resurser, såväl personellt som ekonomiskt, på att anpassa sina besöksgårdar till nya regler från Jordbruksverket. I dag finns 34 gårdar med totalt 150 anställda vintertid och ytterligare cirka 500 sommartid.

Omsättningen i ovan nämnda kategori uppskattas till omkring 1 miljard kronor.

Övriga

Under pandemins första år var det inte många svenskar som reste på semester utomlands. Många valde att stanna kvar i Sverige under semestern och vi fick begreppet *hemester*. Allt fler vill också delta i aktiviteter eller uppleva något speciellt under sin ledighet, vilket visat sig i fler företag som erbjuder exempelvis äventyr med hundspann, jaktresor och andra event med och om djur. Ett 60-tal företag med knappt 200 anställda uppskattar vi arbetar i den här delen av djurbranschen och en omsättning på omkring 200 miljoner kronor.

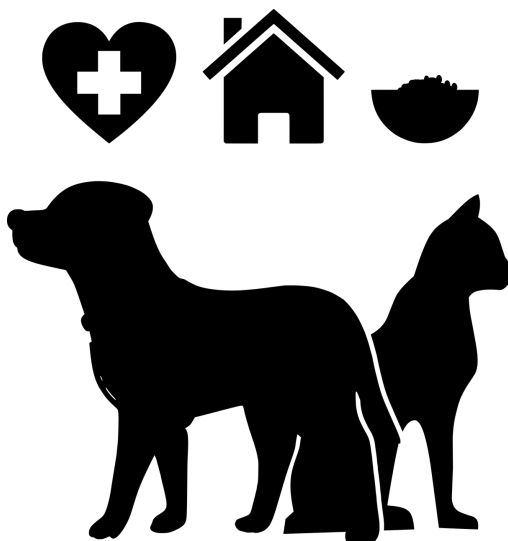
En annan trend är att vi numera vill begrava våra sällskapsdjur och antalet djurbegravningsplatser/djurkyrkogårdar har ökat markant liksom antalet begravningsbyråer och krematorier. Vi har hittat omkring 70 företag som arbetar i den här kategorin och uppskattar antalet personer till omkring 150, samt en ungefärlig omsättning på 70 miljoner kronor årligen.

Uppfödning av sällskapsdjur sker ofta som sidoverksamhet men då den omfattar omkring 1 000 hunduppfödare och en omsättning på ca 2 miljarder kronor årligen, känns det rimligt att även räkna in dessa i DYNs sammanställning.

Svensk och internationell forskning, främst inom läkemedelsindustrin, kräver att vissa studier omfattar forskningsdjur och i Sverige finns ett 15-tal anläggningar med sammanlagt omkring 300 anställda. Någon omsättning går inte att beräkna då den delen av forskningsverksamheten inte redovisas separat.

Totalt i kategorin praktiskt arbete finns 4 300 företag med totalt drygt 14 000 yrkesverksamma.

Den årliga omsättningen beräknas uppgå till omkring 11,5 miljarder kronor.

Antal yrkesverksamma – praktik och teori

Länsstyrelsen

Sverige är indelat i 21 län och i varje län finns en länsstyrelse som ska vara "en viktig länk mellan människor och kommuner i länet å ena sidan och regering, riksdag och centrala myndigheter å den andra". Man ansvarar för den regionala krisberedskapen, är valmyndighet och arbetar med frågor som rör miljö, natur, näringsliv, integration, transporter, bostäder, infrastruktur och djurskydd. Det är de olika länsstyrelserna som ansvarar för djurskyddet inom sina respektive län, ett uppdrag de övertagit från kommunerna. De som arbetar med djurskyddsfrågor jobbar inte enbart med sällskapsdjur utan med alla djurslag. Men de uppgifter vi fått in, samtliga länsstyrelser har svarat, är att antalet anställda (handläggare, inspektörer, veterinärer och administrativ personal) uppgår till 259 personer.

Zoo-branschen

Zoo-branschens riksförbund Zoorf lät göra en trendanalys inför årets upplaga av DYN-rapporten som visar att antalet anställda har fördubblats sedan 2016 och omsättningen har ökat med 250 %. Räknar man in även de mindre butikerna, både de som säljer levande djur och de som inte gör det, samt de företag som har både butik, trim och annan verksamhet kommer vi fram till drygt 600 butiker och omkring 2 000 anställda. Handel med små sällskapsdjur (alltså inte katter och hundar) samt foder och tillbehör omsätter årligen knappt 5,5 miljarder kronor.

Sveriges lantbruksuniversitet

SLU utbildar bland annat veterinärer och djursjukskötare och med den stora bristen på utbildad personal inom djursjukvården har antalet utbildningsplatser ökat de senaste åren. HR-avdelningen uppskattar antalet som arbetar med utbildning till omkring 200 personer. Siffran är inte jämförbar med den man uppgav 2016 då man troligen räknade med hela fakulteten. Exempelvis har djursjukskötarutbildningen utökats från 40 platser 2015 till 100 platser i år. SLU har också uppdrag från regeringen att öka antalet platser både på djursjukskötarutbildningen och veterinärutbildningen med sammanlagt 60 platser, vilket kommer att medföra ytterligare utökning av personal

Statens veterinärmedicinska anstalt

SVA är en expertmyndighet under Näringsdepartementet och arbetar för djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och miljö med diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning. Antalet personer har varierat över tid men uppgår för närvarande till 380, en ökning från 2016 då man var 353 personer.

Utbildning

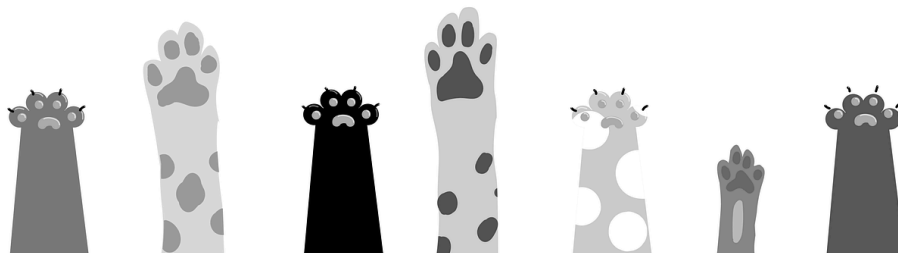
Gymnasieutbildningar inom Naturbruksprogrammet med inriktning mot djurvård har expanderat kraftigt sedan slutet av 1990-talet och anordnas vid ett 60-tal gymnasieskolor över landet. Deras huvudmän kan vara regioner, kommuner eller fristående aktörer. Totalt arbetar omkring 240 yrkeslärare och ett hundratal instruktörer med undervisning inom djurbranschens områden, vilket är en mindre

ökning jämfört med tidigare kartläggningar. Yrkesutgångarnas profil har stärkts i och med 2011 års gymnasiereform till fem tydliga yrkesutgångar: arbete med hund, djurvårdare på utökad nivå inom djursjukvården, arbete med forskningsdjur, arbete med djurparksdjur, samt arbete med sällskapsdjur t.ex. inom zoofackhandeln. I varje årskurs studerar 1 200 – 1 500 elever inriktning djurvård, varav 350 – 400 inriktar sig mot djurvårdare nivå 2 inom djurens hälso- och sjukvård och knappt 300 mot arbete med hund. Omsättningen uppgår till cirka 600 miljoner kronor, baserat på Skolverkets riksprislista: 200 000 kronor/elev X ca 3 000 elever totalt i åk 1-3.

Relativt nyligen har även Svenska Terapihundskolan status som Yrkeshögskola för utbildning till skolhundspedagog/resurspedagog (omfattning 200 YHp), utöver sin utbildning av sociala tjänstehundar och förare.

Området kursverksamhet riktad till djurägare, främst då hundägare, tycks ha minskat på senare år. Om det är en faktisk minskning eller om det beror på att de är svåra att hitta på grund av GDPR är oklart. I kategorin finns inte heller vare sig Svenska Kennelklubbens eller Svenska Brukshundklubbens kursverksamhet medräknad. Vi hittade 304 företag med totalt cirka 400 anställda. Intäkterna från utbildning av hundägare kan uppskattas till 300 – 400 miljoner kronor, baserat på de sexton företag vi fått in omsättningssiffror från.

Totalt i kategorin administrativt och praktiskt arbete finns 1000 företag med sammanlagt cirka 4 000 yrkesverksamma. Omsättning drygt 6,3 miljarder kronor.

DYNs medlemmar:

Agria Djurförsäkring AB

Agria Djurförsäkring är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar och är Länsförsäkringsgruppens specialistföretag för djur- och grödaförsäkring. Den svenska verksamheten är uppbyggd kring två affärsområden: sällskapsdjur samt häst och lantbruk.

<https://www.agria.se>

DjurHemsFörbundet

Djurhemsförbundet är en ideell intresse- och stödorganisation för seriöst arbetande djurhem med uppgift att ta hand om övergivna smådjur. Djurhemsförbundet verkar för att djurhemmen har en god standard och att djurens ställning i samhället stärks.

<http://djurhemsforbundet.se>

Djurskyddet Sverige

Opinionsbildar och påverkar politiker för att bland annat förbättra djurskyddslagstiftningen. Arbetar genom representation i arbetsgrupper och kommittéer och är remissinstans åt departement och myndigheter. I de lokala föreningarnas djurhemsverksamhet omhändertas och omplaceras tusentals hemlösa sällskapsdjur varje år.

"Vi arbetar enbart med lagliga metoder och tar starkt avstånd från våld och trakasserier."

<https://www.djurskyddet.se>

Gröna arbetsgivare

Gröna arbetsgivare är djursjukvårdens arbetsgivar- och branschorganisation. Sedan den 1 juli 2015 utgör den tidigare branschorganisationen Svensk Djursjukvård en egen sektion inom Gröna arbetsgivare. Organisationen företräder 4000 medlemsföretag med verksamhet inom lantbruk, skogsbruk, djursjukvård, trädgårdsanläggning och golf.

<https://www.grona.org>

Riksförbundet Sveriges 4H

4H är en internationell ideell ungdomsorganisation med bred verksamhet inom allt från odling och djur till idrott och teater. De ca 200 klubbarna har totalt 10 000 medlemmar och landets 4H-gårdar har omkring 2,5 miljoner besökare per år. Förbundet finns i mer än åttio länder och riktar sig till ungdomar 6-25 år.

<https://www.4h.se>

Riksföreningen Anställda inom Djursjukvården, RAID

RAID är en fackligt oberoende organisation som arbetar för att stärka yrkesrollerna hos anställda inom djursjukvården. Medlemmarna är bland annat djursjukskötare, djurvårdare, röntgentekniker, laboratorieassistenter och administrativ personal på små och stora kliniker och djursjukhus i Sverige.

<https://raid.se/>

Sveriges Hundfrisörer

Sveriges Hundfrisörer är en förening med syfte och målsättning att främja hundfrisörers och kunders intressen. Föreningen är öppen för hundfrisör med F-skatt och för dem med anställning som hundfrisör.

<https://svhf.se>

Svenska Djurparksföreningen

Svenska Djurparksföreningen (SDF) är en medlemsorganisation för djurparker, akvarier, tropikhus och liknande organisationer som ryms inom myndighetsbegreppet "djurparker". Ibland talar man också om "djur inom offentlig förevisning".

<https://djurparksforeningen.se>

Svenska Djurskyddsföreningen

Svenska Djurskyddsföreningen är en religiöst och partipolitiskt obunden ideell förening som har till ändamål att verka för god behandling av såväl tama som vilda djur, främja vetenskaplig forskning inom föreningens verksamhetsområde, arbeta för förbättrad lagstiftning för djur samt genom upplysning och information öka allmänhetens intresse för djur och djurskydd.

<https://www.djurskydd.org>

Svenska Kennelklubben

Svenska Kennelklubben, SKK, är hundägarnas riksorganisation och företräder alla hundar och hundägare i Sverige. Man har närmare 300 000 medlemmar och det gemensamma målet för SKK och dess medlemsorganisationer är att kontinuerligt skapa goda förutsättningar för hunden, hundägaren och hundägandet bland annat genom att väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda hundar, informera om hundar och hundäggande samt bevaka och arbeta med hundrelaterade frågor.

www.skk.se

Zoobranschens Riksförbund

Zoobranschens Riksförbund, Zoorf, är en intresseorganisation för alla yrkesverksamma inom svensk zoologisk fackhandel som organiserar närmare 250 butiker, grossister, tillverkare, leverantörer och skolor. Målsättningen är att stärka, representera och utbilda branschen och man för branschens talan i kontakter med myndigheter genom att bland annat svara på remisser.

<https://www.zoorf.org>

DYN samverkar med **Hästnäringens yrkesnämnd, Naturbrukets yrkesnämnd och Naturturismens yrkesnämnd.**

Referenser

Agria Djurförsäkring AB
Akvarieföreningars Förbund
allabolag.se
AniCura Group
Bevakningsbranschens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd
Blå Stjärnan Djursjukhus
Bolagsverket
Chinchillaavelsföreningen
Dina Djurförsäkringar
Djurens Rätt
Djurskyddet Sverige
eniro.se
Evidensia
Folksam
Föreningen för Sociala Tjänstehundar
Försvarsmakten
Gröna arbetsgivare
Hamsterföreningen
Herpetologisk Riksförening
hitta.se
Hundfrämjandet
ICA Försäkring
If
Jordbruksverket
Kairos Future
Kaninavelsföreningars Riksförbund
Kaninhoppares Riksförbund
Kriminalvården
Marsvinsföreningen
merinfo.se
Moderna Djurförsäkringar
Musklubben
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturbruksskolornas förening
Polisen
ratsit.se
Rättsällskapet
Skatteverket
SOS-hund
Statens veterinärmedicinska anstalt
Statistiska centralbyrån
Sv Nya Raskattförening
Svedea

Svensk Fågelhobby
Svensk Räddningshundförarförening
Svenska Blå Stjärnan
Svenska Brukshundklubben
Svenska Djurparksföreningen
Svenska Djurskyddsföreningen
Svenska Hundskyddsföreningen
Svenska Kennelklubben
Svenska Terapiahundskolan
Sverak
Sveriges 4H
Sveriges Hundfrisörer
Sveriges Hundungdom
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges länsstyrelser
Sveriges Veterinärförbund
Synskadades riksförbund
Tamillerföreningen
Terapiahundar.se
Tullverket
Undulathobby
upplysning.se
Zoorf

**Information om DYNs verksamhet, medlemmar, remissvar, rapporter och annat finns på webben www.djuryn.se.
Där finns även kontaktuppgifter till DYNs medlemmar.**

